

Taxa post plătite în avans No. 224713 ROMANIA POSTA

Dl. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmentelen levelet nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámor Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-szegi Ernő, Strada Matei Milo 5. Csütörtök, 1935. április 11. 5695. EV. NISZAN 8. XVIII. ÉVF. 84. SZÁM.

A cement

Huszezer lejt kértek el eddig a cement vagonyjáért, holott a külföldi cement ára, romániai kikötőig szállítva, ennek alig az ötvenszázaléka.

Építkezési szezon elején állunk, az új házak kissé kedvüket szegték az építkezések, kell az olcsó cement — és Manolescu-Strunga, a kormány keménykötésű ipar és kereskedelemügyi minisztere rászólt a kartellre: engedje le az árakat.

A cementkartell nehéz kikezdeni. Ez a kartell ugyanis nem tartozik az u. n. idegen tőkés üzemek közé, amelyeket hamar meg lehet ijeszteni.

A cementkartell igazgatóságában politikai életünk reprezentánsainak színe-java szerepel. Közülük nagyon sok liberális.

Sőt, a numerus valachicus hívei közül is egynehányan.

Olyképpen, hogy a cementkartellel kikezdeni nehéz.

A kartell tudja ezt jól, ezért mondotta ki a sztrájkot a kormány maximális árával szemben, mely 17.000 lejre szállította le a cement vagonyját.

A cementkartell félti azt a kis hasznot. A cement tudnivalóan nagyon olcsón előállítható épületanyag. 17.000 lej mellett 12 ezer lejt meg lehet vele vagonyként keresni.

De a cementkartell még többet akar vele keresni.

És leállította az üzemetek.

A kormány erős kézzel nyult bele a darázs-fészekbe. Manolescu-Strunga a rendkívüli állapotokra hivatkozik.

És fenyeget, hogy eltörli a cement behozatali vámját, ami 20 ezer lej volt eddig vagonyként.

Érdekes küzdelem.

Ha ugyanis a cementkartell nem enged, az üzemek leállnak.

Munkások ezrei maradnak kenyér nélkül.

A kormány beengedi a cementet külföldről és az egyik belföldi nagyipart megöli vele.

Emlékszünk, amikor itt Clujon néhány nyomorult fásra rákenték az árdárgítás és spekuláció vádját, mert kartellbe tömörültek.

Csak ez az egyetlen kartell fájt az illetékes köröknek.

A cementkartell csak most kezd fájni.

Holott ez a fellépés már régen volt aktuális.

Az ország egyik gazdasági hatalmasságáról van szó, mely a saját érdekein kívül eddig semmiféle más érdeket nem volt hajlandó tudomásul venni.

A liberális kormány valóban dicséretre méltó munkát fog végezni, ha letörli a kartell.

Csak hogy, sajnos, nem lehetünk ilyen optimisták.

A kartellek ugyanis nagyon erősek.

Egy-egy kartell erősebb, mint maga a kormány.

És az utóbbi évek politikai tapasztalatai azt mutatják nekünk: sokkal könnyebb egy kormányt semlegesíteni Romániában, mint egy kartellt...

Stresa

Francia és angol államférfiak elindultak a kis olasz város felé, ahol pár napon belül Európa döntőjelentőségű kérdéseit fogják megvitatni.

Az olasz és a francia államférfiak magatartása ezen a konferencián nem lehet kétséges. Mussolini éppúgy, mint Laval, erélyes politikát fognak követelni ugy a Népszövetségben belül, mint a Népszövetségben kívül a Harmadik Birodalom ellen.

A jelek szerint azonban az angol fasisztaszocialista szentszövetség álpacifizmusa teljesen meddő fog maradni Stresában és Stresán túl is, azzal az egyre inkább határozott francia-olasz-kisantant állásponttal, hogy a német perfidia ellen immár nem hatások a megfontolások, a mérlegelések, a tévovázások, hanem a cselekvés, helyesebben a gazdasági, katonai és politikai elszigetelés pozitív útjára kell térni.

Laval és Potemkin prelimináris megegyezése a népszövetségi alapokmány módosítására és egy nemzetközi preventív hadsereg megszervezésére, azt bizonyítja, hogy az an-

Százötven román diák memorandumban tiltakozott a zsidó diákok üldözése ellen

Az egyetemi tanács proklamációja az egyetem bezárásáról

Bucuresti, április 10. Százötven román diák aláírásával ma tiltakozás jelent meg a lapokban a következő tartalommal:

Alulírott diákok tiltakozunk az ellen, hogy a zsidó diákokat akadályozzák tanulmányaik folytatásában és megbélyegezzük mindama támadásokat, amelyeket egyes születésüknél fogva keresztény kartársaink követnek el. Mi tudjuk, hogy nem a zsidók az okai a munkanélküliségnek, amelyben a román intelligencia ma vergődik, mert az intellektuális száma nem elegendő az ország reális kultúrásáért.

Mi tudjuk, hogy Romániának szüksége van még igen sok kórházra, diszpanziarra, iskolára és műszaki emberekre. Leálcazva a mérgező és ellentéteket szülő politikát, amely az agitátorok háta mögé bujik, emlékeztetünk arra, hogy Olaszországban és Németországban, ahonnan kollektív példák merítették, az illető államok statisztikái szerint az intellektuális száma az azezőtíneket negyedére csökkent. Több megértést várunk kartársainktól a történelmi fejlődések iránt. Biztosítva a zsidó diákokat bajtársi érzésünkről, elhatároztuk, hogy minden eszközt felfogunk használni, hogy a jövőben megakadályozzuk egyik ember usztátát a másik ellen. Aláírva Ion Stancu, Petre Vulpescu, Virgil Teodorescu, etc., etc.

Ma reggel kifüggesztették az egyetemi

tanács következő hirdetményét: A bucaresti egyetemi tanács megvizsgálva a legutóbbi napokban az egyetem leisejében lefolyt zavargásokat, megállapítja, hogy a diákság súlyos hibát követ el, amikor az egyetem csarnokába hoz rendkívüli fontosságú dolgokat, amelynek megoldása azonban nem függ semmiképp az egyetemi hatóságoktól. Együttal azt a kívánságát fejezi ki, hogy azok, akik a dolgok új rendjéért küzdenek, lássák be, hogy ők kötelesek elsősorban a törvények és egyetemi szabályok által előírt rendnek magukat alávetni és miután ettől az elvtől eltértek, az egyetemi tanács fájdalommal kénytelen volt az összes előadásokat megszüntetni.

A diákok erről a határozatról csak ma délelőtt értesültek az egyetem épülete előtt, ahova már a rendőrtisztviselők nem engedték őket belépni. Incidens nem történt, de sokan a diákok közül keservesen panaszkodtak az igazgatóra, akik miatt nem tudják tanulmányaikat a kellő időben befejezni. A diákok nagy része ma hazautazik. Nagyobb bajban vannak azok, akik a diákotthonokban laknak, de bucarestiek. Ezek haladékokat kértek a kiköltözéshez.

Ma délelőtt a rendőrprefekturától átkísérték a hadbírószákhöz mindazokat, akiket a legutóbbi zavargások alkalmával letartóztattak.

Pedig Danzigban is éppolyan terrortal mülködtek a náci-huligánok, mint a Saarvidék. Ken, övek volt a propaganda minden lehetősége a Göring és Göbbels ebben a német szabadvárosban is éppúgy elpuffogtatták az ember butaságra és gonoszagra épített frázisokat, mint a Saarvidéken.

És mindezek ellenére csak a szavazatok 60 százalékát tudták megszerezni a maguk számára, míg 40 százalék szavazat legelkeseredettebb ellenfeleikre: a katolikus centrumra, a szociáldemokratákra és a kommunistákra esett.

Ez az eredmény azt jelenti, hogy a német tömegek is öbredőben vannak immár s azok a pártok, főleg marxista pártok, amelyekről Hitler fennen hirdette, hogy uralmának második évében nyomuk sem marad német területeken, újra feltörőben, sőt megerősödőben vannak.

Mint a lapok jelentéseiből kiténik, a Harmadik Birodalomban nagy konsternációt keltett a félmeddig bukásnak beillő danzigi választási eredmény.

A konsternáció nagyon is érthető a német nácivezérek részéről. Valószínűleg attól tartanak — és joggal —, hogy a danzigi választási eredmény felébreszti a német birodalom területén élő elégedetleneket is s főleg inspiráló hatással lesz a földalatt dolgozó ellenzéki pártokra.

Hitler azt ígérte a saarvidéki tömegeknek, hogy a Saarvidék Németországhoz való visszacsatolása esetén egy új paradicsomi élet kezdődik el számukra.

Azóta már a Saarvidéken is tudják, hogy ez az ígéret éppolyan humbug volt, mint minden náci-ígéret: a Harmadik Birodalomban egyre kevesebb a kenyér és egyre nagyobb a fegyvergyárosok profitja.

Nem hiszünk abban, hogy a németországi tömegek felébresztése tulságosan gyors lesz és tulságosan elementáris erejű.

De azt viszont bizonyosra vesszük, hogy ha a felébresztés lassu is lesz, annál tántorító hatatlanabb, annál végérvényesebb, annál elsöprőbb erejű lesz.

Talán egy-két év telik el már csak addig, amíg Danzig szelleme az egész birodalomra kiterjeszkedik és felmorzsolja a német történelem legszégyenteljesebb korszakának hordozóit.

Danzig

Ennek a városnak a nevét, mint a jövő reményességét és biztató jelét kell feljegyeznünk a mindennapi történetírás annalesében.

Ennek a városnak a magatartása, amelyet a legutolsó választáson mutatott, biztató reményességet gyújt ki azokban, akik meg nem tévesztve az egész világon végighullámzó reakciós demagógiától, hisznek a népek öntudatraébredésében, hisznek abban, hogy a világ minden rendű és rangú fasisztái, de elsősorban a német náci főlött meg fognak kondulni az Idő lélekharangjai.

Ha a Saarvidéken, nyilván a tizenöt éves francia megszállás következményeképpen, sikerült is Hitleréknek megszerezniük a nyomasztó többséget, — Danzigba vetett reményességük annál csufosabb kudarcra végződött.

VILAG TÜKRE

A konverziós törvény hiányosságai

Egy éves alkalmazása után megállapítható, hogy a mezőgazdasági és városi tartozások likvidálásáról szóló törvény csakugyan hozzájárult a tartozások problémájának rendezéséhez. Meg volt mindenestre az az előnye, hogy a két előző: az 1932-ös és az ezerkilencszázharminchármas törvények tapasztalatai alapján készült. A tartozások kérdése komplex probléma. Minthogy ellentétes érdekek állnak egymással szemben, a kérdés megoldása nemcsak bizonyos elvek enunciacióját, hanem megfelelő megvalósítási technikát is kíván.

Ami az elvet illeti, a törvényhozónak az adós és hitelező közötti viszony megoldásánál választania kellett a valuta devalorizálása és a követelések amputálása között. A kérdés tehát megoldható volt, vagy valutáris, vagy jogi úton. Hozzá kellett nyulni vagy a valutához, vagy a követeléshez. Egyes országok és közöttük újabban Belgium is, az első módot választották. A román törvényhozók a második megoldást tartották helyesebbnek. A javak devalorizálását és a lej vásárlóerejének növekedését ellensúlyozták a tartozások csökkentésével. Ez a kiinduló pontja és szempontja is a konverziós törvényeknek.

Ami a megvalósítási technikát illeti, a törvényhozó igyekezett elérni azt, hogy a redukción és a fizetési haladékok automatikusan alkalmaztassanak. Vagyis, hogy a törvény kedvezményeit a városi és a mezőgazdasági adósok, ha nem is egyenlő mértékben, de automatikusan élvezzék. A törvény alkalmazása mindenestre az adós és hitelező közötti megegyezés feltételezésére támaszkodik. A hitelezőnek nem kellett hozzájárulnia, illetőleg meg van a lehetősége az egyezmény megtagadására. Ha ezt elmulasztja, úgy áll a feltételezés, hogy elfogadta. Ez a jogi formula azért volt szükséges, hogy elkerülhető legyen a törvény alkotmányellenességének megállapítása.

Ha ebből a szempontból a törvényhozónak igaza is volt, vannak bizonyos részletkérdések, amelyek hiányosak és amelyek feltétlenül tisztázást kívánnak. Vannak például esetek, midőn a törvény nem körvonalozza elég világosan az adósoknak a törvény előnye élvezésére való hivatottságát. A legfontosabb ebből a szempontból a kereskedő és iparos adósok ügye. A 69. szakasz b) pontja kizárja a törvény alkalmazásából a kereskedőket és iparosokat, akik ebben a minőségükben vették fel kölcsöneiket, vagy vettek igénybe hitelt, ha csak a tartozás nem polgári természetű, avagy a tartozás polgári jellege nem derül ki a kölcsönszerződés szövegéből. Nem tisztázza viszont a törvény, hogy a kereskedő, vagy iparos adósok meg kellett lennie ez a jellege, nemcsak a kölcsön felvételénél, de a konverziós törvény életbelépésének pillanatában is ahhoz, hogy kizárassék a törvény előnyeiből.

A végrehajtási utasítás szerint a lényeges az, hogy mi volt az illető foglalkozása a kölcsön felvételének pillanatában. Ez a kiegészítés azonban önkényesnek látszott. Nem lehetséges, hogy a törvényhozó, ki akarta volna vonni a szerződés védelme alól azokat az adósokat, akik ma már nem kereskedők, vagy iparosok. A kereskedőket és iparosokat azért vonták ki a törvény alól, mert az ő rendelkezésükre speciális törvények állnak, úgy, hogy erre a törvényre elvben nem volt szükség. Minthogy azonban a speciális törvényeket és elsősorban a kényszeregyezségi törvényt csak azokkal szemben alkalmazták, akik ma is kereskedők, vagy iparosok, ez azt jelenti,

örbe...
ger, főszt.:
John Boles.
főszerkesztő:
Raft és Mirian.
Értelem
erben.
svettel és az olasz
egfigyelőt Stresába.
A Deutsche Dip-
respondenz a stre-
ében kijelenti, hogy
expansziós politikát
tani sem Danzigot.
szerint Hull ame-
kijelentette, hogy
rományának nem áll
figyelőt kiküldenie.
re kell támaszkod-
ónak
dor.) A tegnapi mi-
aszt a javaslatot,
a után hívják ösz-
közös konferencia-
felfogása az, hogy
akciónak a Népszö-
ia, nehogy azt higy-
ellen irányul és
Németország vissza-
chter szigoruan
professzort, mert
pinozát
j Kelet tud.) A Völ-
k muitheti számába
számlol be, amelynek
Horneffer ismert
sche-kutató áll. Horst
tartott Spinozát
t kifejtette, hogy a
ten hatással volt
s nagy felháborodást
socialista pártszerve-
esszor többek közö-
ást a hitleri eszm
és leszögezte. De
magát fájának tula-
hozta fel elsősorban
reálpolitikája annyira
net nép érzéseitől v.
Jelen esetben pedig
ann Spinozánál is.
Völkischer Beobac-
orneffer professzort, a
professzor előad ai-
nemzeti szocialista-
det.
erte Eden feleségét.
en feleségét repülőgép-
oni repülőterén szállt
zott, de leszállás köz-
és összetört. Az uta-
m történt komolyabb
leszó könyv-
genál Clui
bsen, Karimby, Jack
Góricz, R. Roland, Zi-
Gazdasági, technikai
művészettörténet, tör-
mány, irodalomtörté-
el. Minden 5. 10. 20.
árakban LEFAGE-nál
PAGE-hoz, mert ilyen
Kérjen ingyen jegy-
et.
és Lapkísérő R. T.
da Baroz L. Póp 16.
8-77.
URAT

SCHMOLL

Jancsi: Hová sietsz Katica?

Katica: Bevásárolni. Tudod, hogy az ünnepek előtt mennyi a dolgom... Most SCHMOLL PARKETT és BUTORPASZTAT kell vásárolnom, mivel a parkettnek s a butornak most még szebben kell ragyognia, mert sok vendéget várunk az ünnepekre.

Jancsi: Igen, Katica, a „Schmoll“ minőségét illetően egy véleményen vagyok veled. Ne felejtésd azonban el, ha egész év alatt használok e cikkeket, akkor sokkal könnyebb a nagyheti takarítás.

hogy lesznek adósok, akiket a speciális törvények nem fognak védeni, mert ma nem kereskedők, vagy iparosok. A törvényhozó eredetileg azt akarta elkerülni, nehogy valaki két törvény előnyeit is igénybe vegye. Ezzel azt érte el viszont, hogy vannak olyan adósok, akik egyiket sem vehetik igénybe. Ez a kérdés feltétlenül tisztázásra vár.

A kérdés különösképpen az átöröklött adósságok ügyében válik aktuálissá. A bírói fórumokra tartozik annak megállapítása, hogy az adós kereskedő volt-e, vagy iparos a kölcsön felvételének pillanatában. Az örökösök nem hivatkozhatnak a konverziós törvényre, annak ellenére, hogy ők személy szerint nem voltak kereskedők, vagy iparosok. Igaz, hogy vannak ezzel ellentétes döntések is, mint például a bucaresti tábla első szekciójának hasonló döntvénye. Az interpretációk azonban ellentmondóak. Ez a kérdés is tisztázásra vár.

A kereskedők és iparosok helyzetével kapcsolatosan tisztázásra vár a törvény 50. 52. szakaszának ügye azokra a kereskedőkre és iparosokra vonatkozólag, akiket károsodás ér amiatt, hogy adósaik a konverziós törvényre hivatkoznak. Különösképpen mely ellentétek vannak akörül, hogy a hitelezőket törvényeszként elnök hívja-e össze rendeleti uton, vagy maga a bíróság jegyzőkönyv utján.

Másrészt ellentétes felfogások jutnak érvényre akörül, vajjon a Romániában lakó idegen alattvalók milyen mértékben vehetik igénybe a konverziós törvényt. Vonatkozik ez különösképpen azon államok alattvalóira, amelyeknek Románia nemzetközi egyezmények utján személyüket és javukat illetően a román állampolgárokkal egyenlő bánásmódot biztosítanak. Ezt a jogot a végrehajtási utasítás előírja. A törvény szövege hallgat. Az igazságszolgáltatási fórumok megállapították, hogy az ebbe a kategóriába tartozó külföldi állampolgárok igénybe vehetik a törvényt. A legfőbb semmitörvény azonban kimondotta, hogy a törvény csak a román állampolgárokat adósokat védi. Kétségtelenül szükséges

volna azon adósok védelme szempontjából, akik Romániában fejtenek ki gazdasági tevékenységet, valamint a nemzetközi egyezményeknek a törvénnyel való összhangba hozása szempontjából tisztázódna ez a kérdés is.

Végül felemlítendő, hogy ami a konverziós részletek fizetését illeti, a májusban való törlesztés meglehetősen nehéz az adó-

sok számára. Különösképpen áll ez a mezőgazdasági adósokra, akiknek az őszi hónapokban, az aratás után, kellene a részletfizetésre termiust adni. Ezt a fizetési módot az ország mezőgazdasági struktúrája kívánja meg. Egyébként a mezőgazdasági adósoknak hosszabb, esetleg 30 évig is terjedő időt kell adni tartozásaik rendezésére.

Londonba összehívták a szefárd zsidók világkongresszusát

A bulgáriai szefárd zsidók a kongresszus ellen foglaltak állást

Jeruzsálem, április 10. Május 26-ra összehívták Londonba a szefárd zsidók világkongresszusát. Azokban az országokban, ahol nagyobb tömegekben élnek szefárd zsidók, folyamatban vannak az előkészületek a londoni kongresszusra. A palesztinai szefárdok képviselőiben Usiel telavivi főrabbi, Avraham Elmalen és Figito ismert szefárd zsidók fognak résztvenni a kongresszuson.

A szefárd zsidók vezető köreiből, hír szerint, nézeteltérés merült fel a kongresszus feladatai kérdésében. Míg a palesztinai szefárdok arra az álláspontra helyezkednek, hogy a szefárd világszövetség tevékenységét Palesztinára kell, hogy koncentrálják, addig más országok szefárd körei azt vallják, hogy a szövetség feladata elsősorban intenzív kulturmunka kifejtése az egyes országok szefárd lakossága körében.

Szofia, április 10. A szefárd világkongresszus előkészítő bizottsága meghívást intézett a bulgáriai zsidókhoz is, akiknek

nagy része szefárd. A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint azonban a bulgáriai zsidók határozottan helytelenítik a kongresszus összehívását és egy szefárd zsidó világszövetség alakításának tervét. Véleményük szerint elkerülendő minden olyan megmozdulás, amely kiélezheti a diffenziát a különböző zsidó csoportok között. Arra az álláspontra helyezkednek, hogy a szefárdok világszövetségének nincs létjogosultsága. A bulgáriai zsidók, akiknek 90 százaléka szefárd, nemcsak hogy nem hajlandók követni az elkülönülésben a többi szefárdokat, hanem ellenkezőleg, helytelenítik és hibáztatják ezt a kezdeményezést. Ebben az értelemben fognak válaszolni a bulgáriai zsidók a kongresszusi meghívóra. A bulgáriai zsidók a világ zsidóságának egységes megszervezését tartják szükségesnek, ez azonban az egyetemes zsidóság összefogása kell, hogy legyen, és nem egy töredéknek az akciója. Ebből a szempontból kiindulva, támogatja a bulgáriai zsidóság a zsidó világkongresszus gondolatát.

Harmincezer zsidót telepítenek le Szíriában?

Az A. C. ülésszakán heves vita folyt a zsidó munka kérdésében. Transzjordániában megsemmisítették azt a törvényt, mely tiltja a külföldieknek való földeladást. Újabb 6000 dunam föld a KKL birtokában

Jeruzsálem, április 10. Az Actions Comité jeruzsálemi ülésszakán heves vitára került a sor a zsidó munka kérdése körül. A zsidó munka helyzetéről a kolóniákon Frumkin referált. Privilegiumokat követelt a zsidó munkások számára a mezőgazdaságban. Követelte, hogy könnyítsék meg a mezőgazdaságban dolgozó munkások galuti hozzátartozóinak bevándorlását, certifikát utján. Követelte, hogy távolítsák el a közéleti pozíciókból azokat a zsidó vállalkozókat, akik bojkottálják a zsidó munkát.

A kérdéshez az összes pártok képviselői, valamint az exekutive tagjai is hozzászóltak. A jobboldali pártok szóvivői tiltakoztak a Frumkin által javasolt éles intézkedések ellen, melyekkel szerintük csak morális nyomást lehet gyakorolni. A jobboldali tiltakozott az ellen is, hogy közös szervezetbe tömörítsenek zsidó és arab munkásokat. A döntést a felvetett intézkedések kérdésében a bevándorlási bizottsághoz utalták át.

Az A. C. klacionista tagjai elhatározták, hogy magukévá teszik az exekutive azon elhatározását, hogy a sékelnyugtákra rányomja a cionista fegyverlemlől szóló kongresszusi határozat szövegét. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy a sékelfizetők, kongresszusi választók és delegátusok csak olyanok lehetnek, akik alávetik magukat a cionista szervezet fegyelmi rendjének.

A Keren Kajemet jeruzsálemi főirodája közli, hogy a zsidó Nemzeti Alap az utóbbi hónapokban újabb hatezer dunam földet szerzett Palesztinában. Az új földek részben városi telkek. Ezzel a Keren Kajemet földbirtoka Palesztinában kerek 350 ezer dunamra nőtt.

A Haarec című héber napilap jelentése szerint a transzjordániai minisztertanács Abdullah emir emlékeite alatt semmisnek nyilvánította azokat a rendelkezéseket, amelyek

tiltják a földbirtokok eladását a külföldiek részére. A transzjordániai kormány kúbiá törvényt fog kibocsátani, amely megengedi azon földbirtokoknak, akik legalább 200 dunammal rendelkeznek, hogy földbirtokuknak egy részét az emir és a miniszterelnök engedélyével eladják. Az új törvény azt is megengedi, hogy állami földeket is eladjanak külföldieknek, ültetvények létesítése céljából.

A „Falestin“ című arab lap közli, hogy az a zsidó társaság, amely telepítési koncessziót kapott Szíriában közölte a siriai kormányban, hogy hajlandó megkezdeni telepítési munkáját, ha a kormány megengedi, hogy az Alomex-területen és környékén 30-40 ezer zsidót telepítsen le és az új telepések állampolgárságot kapnak Szíriában. A társaság vállalkozott a talajjavítási és mocsartalanítási munkálatok elvégzésére is.

Meghalt Mr. Ochs

a The Newyork Times főszerkesztője

Az egész világ zsidóságát hatalmas vesztesség érte: meghalt Mr. Ochs, a The Newyork Times főszerkesztője és egyben kiadó-tulajdonosa, az Associated Press távirati ügynökség elnöke, 77 éves korában hosszas betegség után Newyorkban.

Mr. Ochs halálával az egész világ zsidósága elveszti azt a férfit, aki hatalmas lapja órási publicitásával — napi 750.000 példányban jelenik meg a Newyork Times! —, annak minden erejével állott az igazság mellé, a fajgyűlölet, a türelmetlenség elé. Nathan Strauss barátja megmaradt élete végéig jó zsidónak, minden zsidó ügy lelkes támogatójának. A Jewish Telegraph Agency legnagyobb előfizetője volt, aki azonban mindenekelőle az igazságot helyezte, az igazságot kereste. Nem volt zsidó ügy, amit fel nem karolt volna, de sohasem volt egyoldalú.

Lapjában Mr. Ochs a legszélesebb demokráciát hirdette. Ő volt Roosevelt elnökségének és a NIRA-nak a leghatalmasabb oszlopa. De Mr. Ochs mindenre kiterjedő figyelemmel örködött azon, hogy lapja — a tulajdonos lelki beállítottsága ellenére is — abszolút objektív legyen. Amikor 1928 végén, 1929 nyarán nálunk antiszemita kilengések hírt vitte szerte a világba az ITA közleménye és Mr. Ochs bucaresti tudósítójától azokkal ellentétes híreket kapott, nem volt rest a távirati szavak százaival kérni magyarázatot és még ezzel sem elégedett meg: az ő külön utasítására Londonból kellett egyik szerkesztőjének az országba repülnie és végigjárni, végigvizsgálni mindent.

Mr. Ochs művét vejei folytatták. Ők abban az iskolában tanultak, amely naggyá, hatalmasá, de mindenképp megbecsülttette azt a lapot, amelyet 37 évvel ezelőtt Mr. Ochs vett át. Az európai zsidóság, amelynek leglelkesebb szószólója Amerikában Mr. Ochs volt, bizonyosra veszi, hogy utódai nem térnek le arról az ösvényről, amelyet Mr. Ochs vert szíve melegével.

Borzalmas szerencsétlenség az autóversenyen

Párizs, április 10. Borzalmas tömegszerencsétlenséggel végződött tegnap délután a Ghatteau-Thierryben rendezett nemzetközi automobilverseny. A szerencsétlenségnek eddig nyolc halálos áldozata van és tizenhat súlyos sebesültje, akik közül hat haldoklik. Gathaneo olasz versenyző száz méterrel a cél előtt olyan hirtelen fékezte kocsiját, hogy a versenypálya tengelye körül megfordult és száguldó sebességgel az ut szélén álló kiváncsiak csoportjához vágódott. A versenypálya utolsó kilométeres szakja igen meredek és a kocsi ennek ellenére 130-140 kilométeres sebességgel száguldott.

A nézők csoportjába zuhant kocsi borzalmas pusztítást vitt véghez. Huszonnégy ember állott ezen a részen és mind a huszonnégy áldozata lett a katasztrófának. Három közülük: egy asszony, egy lány és egy gyermek szörnyethaltak és huszonegy súlyosan megsebesült. A kórházban a sebesültek közül öt belehalt a sérülésekbe és a tizenhat súlyos sebesült közül hatan a halállal küzdelembe. A szerencsétlenség színhelye leírhatatlanul borzalmas képet nyújtott. Mintegy kétszáz méteres körzetben leszakított testrészek, kezek és lábak hevertek és ötvenméteres körzetben valóságos vértócsákban feküdtek a szörnyű gázolási áldozatai. A versenyző csodával határos módon sértetlen maradt.

Szigorú az

Április 1-20 közötti kérelmek mellette

Cluj, április 10. A rendeletet bocsátott a külföldi állandó kódó külföldi állandó. A rendelet szerint a külföldiek részére engedélyek ellenőrzéseban tartózkodó ideg tisztázása. Az ellenőrzés azon idegen alattvalóknak tartózkodási jén jár le, valamint elsőjéig engedélyez tartózkodást. Kötelező akik tartózkodási eban utazási okmány valamint mindazon Nansen-utlevél birtokosok érvényét vesztenek. Egyaránt kizárólag alkalmazott szövege mindazok, a foglalkozást üznek a itt tartózkodnak, mekorolnak mesterség

Azok az idegen a mélyek vagy vállalkozók, nem személyes tást, hanem a kérvényt be. A kérvényt kell mellékelni jogosító könyvecské. zolvány (biletul d 1935. adóév első fel igazolása, a letéti ügyigazgatóság leté amelyből kitinik, h és a munkügyi m re minden egyes k zott után 500 lej. kimutatást kell köz és a külföldi alttv kimutatást a követ teni a forgalomba l. Feltüntetendő a vál természetese és szélté rom főrovatra van e adminisztratív szemé nikai személyzet, a i adatai számára van öt kérdés szempontj a kérdések a követ polgár. 2. Külföldi dátummal. 3. Külföldi ber elsőjei dátumról, utazási okm alattvaló ez év dec (román Nansen-ut Idegen alattvaló, a délye más időpont munkaadóktól, akik jelzett illeteket, meg mazott foglalkozt

Azoknak az idegen az ellenőrzés idejéba nak, maguknak kell bitást és mellékelni korlásról szóló kör lekedésről szóló igaz petrecre), továbbá a felévi adó kifizet A saját számlára gen alattvalók mag engedélyt, még pe nyoknak a kérvény ján: foglalkozás gy vecske, szabad közl év első felére szóló adó lefizetését igaz Mindazon külföld felsorolt kategóriák szintén maguk ké délyt, amelyhez a ványt és az 1935. nyugtát mellékelik.

A tartózkodási e ben a következőke kozást, az indokot, tartózkodást szüksé mióta tartózkodik Ezen utóbbi adatot igazgatási hatóság don felszerelt kérv

Orvosok

Minden magyar, irat és könyv meg Lepagenál Cluj. A s kiadástól. Kérjen től Cluj, jelezve, me

של פסח
Jutányos, de extra jóminőségű
husvétii cognac, seprő,
magasfoku szilvapálinka
és uradalmi édeskés husvétii fajborok
Bognár és Szánló
Erd. Keresk. Rt. CLUJ, Feg. Ferdinand
63-70. Telefon: 332-72.

1000 művészeti ötlet
kell az izléses lakás berendezéséhez
Kérjen ajánlatot tőlünk s mi megteremtjük
Önök az igazi otthonot, amire mindig vágyott
SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR R. T.
TÁRGYMUREŞ-BRAŞOV-BUCUREŞTI.

Ferdítésekkel és valótlanosságokkal uszított Vaida chisineui beszédében

Az angol kormány zsidó-ellenes rendeletei mint a zsidó ultranacionalizmus megnyilatkozásai. Mese a felfegyverzett zsidó ifjúságról és a kampóskeresztről, amelynek viselése nem bűn

Chisineu, április 10. (Az Uj Kelet tud.) Vaida Sándor befejezte előadásorozatát. Utolsó előadását Chisineuban tartotta. Ugyanazokat a statisztikákat mutatta be, mint a többi fővárosokban. Vaida bizonyára számot vetett azzal, hogy mondani valói unalmassá válnak, ha stereotip módon állandóan megismétli magát és ezért azonnalival városról-városra variálta. Még pedig oly módon, hogy minden egyes előadásán egyre nyakaterkertebb magyarázatokkal fűszerezte mondanivalóit és egyre bizarrabb konkluziókat vont le belőlük. Chisineui előadását azzal kezdte, hogy elpanaszolta a román kereskedelem és ipar elidegenedését. A kulturális s jogi élet, sajtó és az irodalom nincsenek teljesen a mi kezünkben — mondotta. — Még az ipar is, amely a kereszteteket gyártja, rajtuk a megszentelt Krisztussal, nem román kezekben van. És a szentképeket olyan gyárosok gyártják, akik nem hisznek bennük.

„Hadd lássuk, ki a kannibál?”

Ezután Rosenberg volt beszarábiai nemzeti parasztpárti zsidó képviselővel polemizált Vaida. Rosenberg egy sajtónyilatkozatban kannibálnak nevezte Vaida mozgalmát.

— Hadd lássuk, ki a kannibál, én, vagy mások? — kérdezte Vaida és ismét elővette azt a Palesztina-ismertető könyvet, amelyet legutóbbi előadásaiban egyszer sem mulasztott el felhasználni. Ezuttal azonban hajmeresztő módon kiforgatta értelméből a könyv egyes részleteit. Csak néhány példát fogunk Vaida egészen egyéni interpretációiból idézni: „Palesztinába — mondotta — csak úgy lehet bevándorolni, ha valaki 500 font tőkével rendelkezik s ha van hely számára. Hát amikor a Dnyeszter téri tülről hozzánk jöttek, nem kértünk tőlük 500 fontot, még csak 500 lejt sem. Holott azért jöttek, hogy kikiszöböljenek a konkurenciából egy moldovai iparost, vagy egy beszarábiai mezőgazdát.”

Vaida természetesen jónak látta elhallgatni, hogy a mezőgazdasági munkások és iparosok certifikáttal ugyan, de minden tőke felmutatása nélkül vándorolhatnak be Palesztinába és a tőke felmutatását csak abban az esetben kéri a bevándorlótól, ha valamely fizikai munkát igénylő mesterséggel nem tudja megkeresni kenyerét. És ez még nem minden. „A kereskedők sem telepedhetnek meg Palesztinában, csak ha ugyancsak minimális 500 font tőkével rendelkeznek és ha nem csinálnak konkurenciát az autochtonoknak. Vajjon ez a kontingentálás fennáll itt, Chisineuban is, ahol látom, hogy az üveg, a szőrme, a gyapot, a kereskedelemben és a pékségben egy román sincs? Milyen kenyeret esznek önök? Orosz, román, ukrán, keresztény kenyeret? (Válaszok a teremből: zsidó kenyeret.)”

Ime egy jellemző mozzanat Vaida érvelési stílusából. Palesztinában zsidó kereskedő csak úgy telepedhet meg, ha 500

fontja van és nem csinál konkurenciát. Nos, Vaida bizonyára azt kíváná, hogy a zsidó kereskedő minden tőke felmutatása nélkül vándorolhasson be Palesztinába és csinálhasson konkurenciát. Holott tőke nélkül még nem igen nyitott üzletet kereskedő, viszont ha megfelelő tőkével nyit üzletet valamely kereskedő, hogyne csinálna már ezzel is konkurenciát a többieknek. Vaidát azonban ilyen logikai elentmondások nem zavarják. Zavartalanul idézi tovább az említett könyvből, hogy iparosok nem telepedhetnek le Palesztinában, csak ha nyolc éven keresztül saját műhelyükben dolgoztak. Ebből is mindössze annyi igaz, hogy az iparosoknak adott certifikátokkal itt-ott történt visszaélések megakadályozása érdekében rendelte el a palesztinai kormány annak igazolását, hogy az illető iparosok már nyolc éve dolgoznak szakmájukban.

Általában az összes rendelkezések, amelyekre Vaida azért hivatkozik, hogy a zsidók ultranacionalizmusát mutassa ki, az angol kormányzattól származnak. Az angol kormány pedig éppen azért bocsátotta ki ezeket a rendeleteket, hogy megszorítsa, vagy éppen megakadályozza a zsidó bevándorlást. Így lesznek zsidó-ellenes intézkedésekből — zsidó-ellenes argumentumok.

A zsidó nemzeti alapok és a román statisztikai hivatal

Vaida arról panaszkodott ezután, hogy nem állanak megfelelő statisztikák rendelkezésére, mert a jelenlegi költségvetésben nem akadt hatmillió a statisztikai hivatal számára. Ezzel szemben — mondja Vaida — akadt pénz a zsidó nemzeti mozgalmak számára itt, Romániában és a külföldön is, amikora a delegátusai az ő nemzetközi kongresszusaira mennek. Mit akart ezzel mondani Vaida? Tán csak nem azt, hogy a Keren Kajemet és a Keren Hajjeszód egy bani támogatást is élveznének az állam költségvetés részéről? A zsidó nemzeti alapokra a zsidók adják össze a pénzt. Erre kétségtelenül joguk van. A zsidók erejükön felül, jóval erejükön felül járulnak hozzá az államháztartás költségeihez. Nem rejtük mulik, hogy a pénzt, amelyet befizetnek a pénzügyminisztérium nem a statisztikai hivatal fenntartásának céljaira fordítja. Ha csak arra nem gondolt Vaida, hogy a zsidók a statisztikai hivatalt ugyancsak önkéntes adományokból tartásák fenn.

A chisineui beszéd általában azt az impressziót kelti, mintha Vaida megbánta volna, hogy Jasiban mérsékeltébb hangot ütött meg a zsidó-kérdésben. Chisineuban például saját kormánya ellen dörgött, mely megengedte a zsidóknak, hogy földet vásároljanak Beszarábiában. „Ha román bajorokat ki lehetett sajátítani, miért ne lehetne elvenni a földet a zsidó kolonistáktól is?”

Egy szóval Vaida, miután a kereskedelemről, iparról, a kulturális életből és a szabadfoglalkozásokból ki akarja szorítani a zsidókat, még azt a néhány hold földet is elvételné, amelyen a beszarábiai zsidó földművesek dolgoznak. Milyen címen történne ennek a földnek az elvétele? Szociális igazság alapján? Hiszen a zsidó földműves éppúgy megdolgozza földjét, mint a román. Avagy a numerus proporcionalis alapján? De hiszen Románia mezőgazdasági birtokain 95 százalékban, tehát 20 százalékkal, a numerus proporcionalison felül román kézben vannak.

A legfantasztikusabb azonban beszédének az a részlete volt, amelyben a zsidó ifjúság önvédelmi felkészüléséről beszélt. „Nem lehet az — mondotta — hogy a Makkabiba tömörült zsidó ifjúságot kesztyűs kézzel kezeljék, a mieinkkel szemben pedig, amelynek szervezetét meg sem szabad nevezni, brutalitással. Itt van kezemből a nemzetközi zsidóknak egy körendele, amely a zsidók fizikai önvédelmét szervezi meg. Ezserint a száműzött zsidó kötelessége védekezni az antiszemita hullám ellen, lelkiileg és erkölcsileg megerősítve a zsidó ifjúságot, amelynek tudnia kell banni az összes modern produktumokkal, tehát a fegyverekkel. És akkor jönnek a mi szerencsétlen gyermekeink, akiket ők megdörgálnak, mint én a gyermekeimet, amikor butaságot csinálnak és ezt az ifjúságot a hatóságok megakadályozzák, hogy románul énekeljenek. Énekeljenek csak a diákok román dalokat. A dal lelkesít, vigasztal, lendületet ad. Mi ifju-korunkban vivni is tanultunk. Ha nem lesz meg ez az előkészítés, ez a mi ifjúságunk, amely szembe kerül a zsidók felfegyverzett és kiképzett ifjúságával, akkor mi fog történni? A mi ifjúságunknak megtiltják, hogy kampóskeresztet viseljen? Miért? Hagyjuk meg a fiataloknak a kampóskeresztet, hiszen ez nem bűn. A mi királyunkhoz fordulunk, hogy valósítsa meg ezen ifjúság nemzetközi konszolidálását, hogy szembe tudjon szállni azoknak fizikai konszolidálásával, akik fegyveres egyesületekbe tömörülnek ma.”

Ismét egy vaskos ferdítés. A beszéd meglehetősen zavaros és értelmetlen szövegéből még csak az sem derül ki pontosan, vajjon a zsidó sportegyesületeket gondolta-e Vaida. Vajjon a zsidó ifjúságnak, a szellemi foglalkozásokra kényszerített zsidó ifjúságnak nem volna szabad fizikailag erősítenie magát? Abban, hogy egy zsidó fiú zsidó színekben futballozik, ugyan csak volna valamely román-ellenes tendencia? És azután ki hallott arról, hogy az ifjúság fel volna fegyverezve? Egy ilyen kijelentés éppannyira olcsó demagógia, mint amennyire veszélyes. Mert az ilyen ellenőrizetlen és felelőtlen kijelentések teszik azt, hogy amíg Vaida egyrésztől nem szűnik meg hangoztatni, hogy ő nem antiszemita, másrésztől az ő ferdítéseitől felheccelt ifjúság már az uccákon sem engedni járni a zsidókat a fővárosban.

A nemzetközi fasiszta konferencia elvetette a fajelméletet

Amsterdam, április 10. (Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt napokban az amszterdami Amstel hotelben nemzetközi fasiszta konferenciát tartottak. A konferencia végén az ülés elnöke és az olasz küldöttség vezetője, Eugenio Coselchi, aki az olasz parlament tagja, felvilágosítást adott a sajtó képviselőinek a nemzetközi fasiszta mozgalom céljáról és részletesen ismertette az amszterdami konferen-

cia lefolyását. Hangsúlyozta, hogy a nemzetközi fasiszta minden osztály vagy fajelméletet elutasít. A mozgalom együttműködésre szólítja fel az összes fajokat és osztályokat. Egy meghatározott fajnak az uralma materialista felfogás kihatása lenne és annak a bevezetése egy szellemi kapcsolatokon alapuló egységnek állana utjában.

Nem pártszakadás történt Satmaron, csak a megyei szervezet nem fogadta el elnöknek Pop Valer igazságügyminisztert

A megyei szervezet elnökének levele az Uj Kelethez

Satumare, április 10. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a satumarmegyei liberális párttagozatban, Pop Valer dr. igazságügyminiszter satumarei látogatásával kapcsolatban ellentétek merültek fel. A párttagozat egyrészt Pop Valert akarta megválasztani a párttagozat elnökévé, aki elnökségével szerintik emelné Bucurestiben a szervezet tekintélyét. Ismeretes, hogy Pop Valer dr. nem volt tagja a liberális pártnak és legutóbb Iorga kormányában volt igazságügyminiszter. A miniszter elnökké választása ellen ezért indult meg ellenmozgalom a pártszervezetben, mely Pop Valer dr. megválasztásában dr. Tibil János képviselőnek, az eddigi elnöknek, érdemtelen megbántását látta.

Ezért a helyiszervezet vezetőségének 55 szavazójoggal rendelkező tagja közül 35-en Pop Valer satumarei látogatásával egy időben Baja-Maren gyűltek össze és ott külsőnyilatkozatot tettek Tibil János mellett. Ugyanakkor azonban a satumarei vezetők, élükön dr. Dragos prefektussal, felajánlották az elnökséget Pop Valer dr.-nak, amit ez el is fogadott.

Az eseményekről az Uj Kelet is beszámolt és közöltük azt is, hogy a pártszervezetnek Tibil Jánoshoz hű többsége memorandumot meneszt ebben a kérdésben a pártelnökhöz és miniszterelnökhöz.

Cikinkkel kapcsolatban dr. Tibil János nyilatkozatot küldött be hozzánk, mely a következőképpen hangzik: „Igen Tisztelt Szerkesztőség! Az Uj Kelet folyó hó 82-ik, mai számá-

ban „Szakadás állott be a satumarei liberális pártban” cím alatt közlemény jelent meg, mely nem felel meg a tényállásnak, miért is tisztelettel kérem annak a tényeknek megfelelő kiigazítását:

Nem felel meg a valóságnak, hogy a pártban szakadás állott volna be, vagy pedig, hogy Pop Valer igazságügyi miniszter ur személyében új elnököt választottak volna.

Elnökök csak a megyei szervezet választhat, ez nem is volt egybehangzó a fel sem vetődhetik a kérdés, miután a tagozat elnöki állása nem üresedett meg.

A miniszter ur satumarei látogatásának adminisztratív célja volt csupán s hogy néhány (számszerint 12) örökké elégedetlen párttag tulbulzalmában felajánlotta a miniszter urnak az elnökséget is, ez nem jelent választást, sem proklamálást. Tény, hogy a tagozatnak választás esetére ismételtén kikérték a szervezet szavazati joggal rendelkező 55 tagjának véleményét és ezeknek kétharmad többsége minden alkalommal, — legutóbb a folyó hó 7. és 8-án Baia Mare tartott értekezleten is ellene nyilatkozott minden változásnak.

A helyreigazítás szives közléséért előre is hálás köszönetet mondva, vagyok Cluj, 1935 április 9.

kitünő tisztelettel:

Dr. TIBIL JANOS,

orsz.-gyűlési képviselő, a satumarei liberális párttagozat elnöke

HALLGASSON

TANÁCSOMRA:

fejféjásnál

dörzsölje be homlokát halántékát valódi:

DIANA

san, vajjon a zsidó sportegyesületeket gondolta-e Vaida. Vajjon a zsidó ifjúságnak, a szellemi foglalkozásokra kényszerített zsidó ifjúságnak nem volna szabad fizikailag erősítenie magát? Abban, hogy egy zsidó fiú zsidó színekben futballozik, ugyan csak volna valamely román-ellenes tendencia? És azután ki hallott arról, hogy az ifjúság fel volna fegyverezve? Egy ilyen kijelentés éppannyira olcsó demagógia, mint amennyire veszélyes. Mert az ilyen ellenőrizetlen és felelőtlen kijelentések teszik azt, hogy amíg Vaida egyrésztől nem szűnik meg hangoztatni, hogy ő nem antiszemita, másrésztől az ő ferdítéseitől felheccelt ifjúság már az uccákon sem engedni járni a zsidókat a fővárosban.

...kot három évi idő...
...a baia-marei ál...
...nál árlejtést tar...
...kséges olajok és...
...tása tárgyában. —
...sége április 11-én...
...értékű fa beszer...
...vechlu, brasov...
...ánál április 16-án...
...ng nevű erdőből...
...pületefa és egy 490...
... — Április 18-ikán...
... vállalatbaadják a...
...építési munkálatait...
...lej. — A ciucmegeyi...
...a legtöbbet igéro...
...smegyei község ha...
...b 17 hektár területű...
...kitévő faanyagát. —
...egyei község május...
...ra bérbeadja a köz...
... — Április 16-ikán a...
...tóságon vállalatba...
...ben levő CAPS le...
...rendezési és vaggio...
...Április 14-ikén Se...
...ség előjáróságánál...
...erül 516 darab tőgy...
... község április 12...
...ra bérbeadja a köz...
...fűrésztelepeket. Az...
...Cluj város vezetősége...
...évi időtartamra bér...
...endőségét. — Az...
...április 15-ikére árlejt...
...tízifa beszerzése...
...an Barcani, brasov...
...adja az elemiiskola...
...pedig a kőműves- és...
...er lej értékben, az...
...lej és a faragott kő...
...j értékben. — Ápri...
...ak Cluj-i üzletvezető...
...k a személyzet ré...
...gon tízifa beszerzé...
...thodox érseki tanács...
...oképző építési mun...
...a ügyében árlejtése...
...kezési munkálatokra...
...zeteki, csatornázási...
...vezési munkálatok...
...llamosságokra ápr...
...M. A. Bucuresti...
...a zlatnai műveknél...
...et igéronek eladnak...
...enáramu motort. —
...megyei Rodbav köz...
...adásra kerül 8 hek...
...méter tőgy-épülete...
... — Április 12-ikén...
...zgatóságon értéke...
...olia erdőhivatalának...
...iru nevű 65 hektár...
...bméter kitévő fa...
...tali prefektura á...
...adja a Timisoara...
...int a Timis folyón...
...rában építendő be...
...Brasov város április...
...városi új vágóhídnak...
...s kerítéssel való be...
...ortás helyiség épít...
...baadása tárgyában...
... — Arad város ápr...
...400 vaggon tízifa...
...Bistrita város a kö...
...pokot hirdette meg...
...s különféle anyagok...
...pák, árammérőrák...
...készülékek beszerzése...
...április 11-ikén ár...
...ra is alkalmas öntöz...
...VI-ik és VII-ik had...
...10 órákor 6163 köb...
...bméter homok szál...
...Részletes informá...
...parkamara 8 számú

בעק קאפפעי

פיר פסח בעדארף קויפען זיא דען
אלבעקאמען בעק קאפפעי
של פסח

דיא בעסטען קענייכען פיר
אייען כשרע ציקאריע זינד:
יידישעס פאבריקאט
יידישע ארבייטער
עריינט פאן ר' יעקב בעק
אדנע בעצאהלטען הכשר

BECK PÓTKÁVÉGYÁR
VALEA LUI MIHAI

Két nagy élmény Jeruzsálemben

Jehuda Léb Pál elmondja palesztinai tapasztalatait

Cluj, április 10. (Az Uj Kelet tud.) Juda Léb Pál, Cluj egyik régi polgára, aki minden zsidó közületnek hűséges, buzgó és áldozatkész istápolója, két és fél évvel ezelőtt kiment feleségével együtt Erec Jiszraelebe és azóta most jött haza első ízben, hogy meglátogassa gyermekeit és rokonait.

Az öreg ur könnyen legyőzte az ut fáradalmait és szívesen beszél Palesztináról.

— Mi tette önre Palesztinában a legnagyobb benyomást? — kérdeztük.

— Két dolog: egy modern és egy konzervatív jelenség, amit, ha patriarchák korát érném el, akkor sem tudnám felejteni. Az első eset az volt, hogy valamelyik napon kimentem a szentfalhoz. Imádkozás után egyedül akartam betérni a városba, de eltévedtem és egyszerre csak valamelyik arab részen találtam magam. Ott állott két színes fiatalember. Zsidóknak néztem őket és héberül megkérdeztem, hogyan juthatok a „Mea searim“ környékére, ahol laktam. A fiatalember hibátlan héberséggel válaszolt, kurtánfurcsán, hogy nem tudja. Így hát tovább haladtam, hogy később megismerhessem a környéket.

— Két dolog: egy modern és egy konzervatív jelenség, amit, ha patriarchák korát érném el, akkor sem tudnám felejteni. Az első eset az volt, hogy valamelyik napon kimentem a szentfalhoz. Imádkozás után egyedül akartam betérni a városba, de eltévedtem és egyszerre csak valamelyik arab részen találtam magam. Ott állott két színes fiatalember. Zsidóknak néztem őket és héberül megkérdeztem, hogyan juthatok a „Mea searim“ környékére, ahol laktam. A fiatalember hibátlan héberséggel válaszolt, kurtánfurcsán, hogy nem tudja. Így hát tovább haladtam, hogy később megismerhessem a környéket.

— Ez az eset azért tett rám különös benyomást, mert láttam belőle, hogy ezek a modern zsidó ifjak milyen meleg szeretettel viseltetnek a konzervatív zsidók iránt. Be kell vallanom, ők sokkal türelmesebbek a régi generációval szemben, mint mi az ő irányukban. Nagyon szeretem őket, nemcsak szorgalmukért, tisztaságukért és kedvességükért, hanem azért, mert igazán zsidó embereket látok bennük.

A másik élményt Pál bácsi így adta elő: — A spanyol zsidók a tavaszi hetekben (sovóim tat) börtöt tartanak, de nem az ékeztől vonják el magukat, hanem a beszédétől. E börtöt neve: „taanis hadibur“. Reggeltől estig nem szabad egyetlen profán szót kiejtenie az ajkán annak, aki ezt a börtöt vállalja. Ilyenkor templomban vannak majdnem egész nap és imádkoznak. Vezetője ennek a börtöndisznak egy nagy tudmudista, aki foglalkozására bádogos. A rendes ima lezajlása után tempóban, lassan, elmélyülve imádkoznak a zoltárokat végig, úgy, hogy ez a recitálás eltart sokszor 8-9 órahosszat. Utána bűnbánó imákat mondanak. Naplementkor 8-10 érdemes tagja a jeruzsálemi zsidóságnak a templomban sofárt fúj. Mikor először hallottam, annyira megrendített a sófár, hogy az ablakhoz futottam. Azt hittem, no most jön a Messiás. Az imák közötti időben teát, kávét, pogácsát, tejet hordan akkóruil. Az istentisztelet héber nyelvű szónoklattal végződik, amit valamelyik „frenk“ tudós mond. A megható istentiszteleten azonban nemcsak spanyol származású zsidók vesznek részt, ők csak rendezői ennek; 60-70 százalékban askenázők jönnek a különböző templomokba.

— Hányan vannak, akik ezen az ősi „beszédibörtön“ részt vesznek?

— Számításom szerint ötszáz-hatszáz van ilyenek. Jeruzsálem nagyon alkalmas az eféle szokások megtartására, hiszen vannak templomok, ahol reggeltől másnap reggelig ülnek az emberek ima és tanulás közben. Csak aki Jeruzsálemben él, tudja, milyen szent város ez, mennyire központja az igaz zsidó morálnak. Tel-Aviv már egészen más, de azért ott is vannak templomok, ahol éjjel-nappal imádkoznak, vagy tanulnak. Legutóbb megtörtént, hogy Tel-Avivben három kereskedő nyitva tartotta szombatot az üzletét, mire olyan felháborodás keletkezett, hogy a sajtó is foglalkozott a dologgal és a három „felvilágosodott“ zsidó a bojkottól való félelmében kénytelen volt bezárni.

Reb Juda Léb Pál azzal végezte a beszélgetést, hogy meggyőződése szerint az összes kolóniákon hódító után van a vallásosság. Természetesen a chalucok között más formát ölt ez a vallásosság, de kétségtelen, hogy velejében mégis csak igazi zsidók ők, Izrael gyermekei és a Tóra szellemének hűséges hordozói.

Cukrázműhelyemet áthelyeztem Str. Dogarilor 1. szám alá, Pál mézáró mellett szuterénhelyiségbe. A nagyérdemű közönség pártfogását továbbra is kérem. Adler cukrász.

Maimonides művei és tanításai

Dr. Krausz Mór albaiuliai főrabbi előadása a középkori zsidó bölcsről

E hó 7-én, vasárnap délelőtt tartotta meg Dr. Krausz Mór albaiuliai főrabbi második előadását Maimonidesről, melynek tárgyát Mose ben Majmon műveit választotta, illetve ezek közül a Misna-magyarázatot, a Misné Tórárt és a More Nebuchim-ot.

Majmuni — mondotta a főrabbi — nemcsak látta, de nézte is a világot; ahova pedig tudománnyal, éleslátással behatolni nem lehetett, ott a hit jött segítségére. Aki a pusztá tudományt műveli Faust sorsára jut, aki a végső ok kutatása közben szomorúan látja be, hogy rengeteget tanult s a végén feljajdul:

„Da steh, ich nun, ich armer Tor Und bin so klug, als wie zuvor!“

A Misna-magyarázatról szóló részben a főrabbi rendkívüli éleslátással kutatta, vajjon mi az, ami a zsidó istentiszteletnek oly nagy erőt ad annak ellenére, hogy a többi vallással szemben minden külső eszközről, a művészet minden megnyilvánulásáról lemond. Ez nem más, mint a proféták tanításainak hatalmas erkölcsi ereje és erre először teljes valóságában Maimonides mutatott reá.

A Misna alkalmat adott reá, hogy a Maimonides világi tudományokra való nagy jártasságát is értékesítse. Szó van itt a hajnal-pirkadásnak fizikai kiszámításáról, a süket-némák patológiájáról, az építészeti technikájáról stb. Maimonides tanujelét adja a görög filozófiában való jártasságának is mind ezzel dokumentálja, hogy az igazi vallásosság egyáltalán nem jelenti az idegen népek kutatásainak semmibevevését.

Maimonides 13 hiteltvet állít fel s ezekkel körülhatárolja azt a területet, melyen belül a tudós szabadon mozoghat; egyúttal megalkotja a legtisztább Istenfogalmat, mely minden antropomorfiztikus nézetétől mentesül.

Maimonides második hatalmas műve, a Misne-Tóra 700 évvel a Talmud lezárása után egységes áttekinthető rendszerbe foglalta ezen óriási mű anyagát. „Mint az izzó érc a művész műhelyéből“ — úgy került elő

a folyékonyvá vált anyag Maimonides szelleméből. Az Isten fogalmának és lényének kutatása s a zsidóság messiási küldetése a két csúcspont, mely között a mű halachikus része helyet foglal.

Dr. Krausz élénken polemizált Graetz fel-fogásával, ki hibául rója fel Maimonidesnek, hogy a zsidóságot állítólag mozgási szabadságában és fejlődési lehetőségében a hit-elvek szigorú körülhatárolása által megakadályozza. Ha Graetz ma élne, láthatná, hova vezet az ő felfogása a német reform-rabbiknál, akik 1928-ban kimondták, hogy a Tóra individuális szempontból megbírálni lehet. Ezzel a zsidóságot legszilárdabb történelmi alapjától fosztanak meg s felvetődik a kérdés, melyik az a közösségi, melynek egységes akarata a zsidó egyénre nézve kötelező legyen?

Maimonides harmadik hatalmas művének, a More-Nebuchimnak ismertetése közben az előadó kifejtette, hogy bár a vallási törvények korlátozzák bizonyos fókáig a gondolkodást, de ezzel egyúttal azt is megakadályozzák, hogy a gondolat fantáziájává változzék. A hitű zsidó nem sokat foglalkozik a filozófia elméletével, de annál többet tesz: éli a filozófiát. Ebből a szempontból értékelendő a More-Nebuchim. Először megmutatta a bölcsészet határait, aztán reávilágított azokra a filozófiai mélységi eszmékre, melyek az életben alkalmazandó vallástörvényeket áthatják.

A főrabbi végül Majmuni egyéniségét jellemezte azzal, hogy igazi bölcs volt, aki az idegen tudományokat nemhogy nem vetette meg, de azokat felhasználta; őszinte, igazság szerető mindenkiével szemben, akinek konstruktív, átfogó szelleme mindenre kiterjedt. Az ő hatalmas szelleme szolgáljon nekünk mintaképül s ha vallásnézetünket illetően kételyeink támadnának, gondoljunk az ő bölcs szavaira: „Illik ugyan, hogy a Tóra törvényei fölött gondolkozzunk és alapjuk után kutassunk, de ha egyes dolgokat nem tudunk megmagyarázni, úgy azok ne legyenek kisebb értékűek szemünkben“.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Viki és Én és a kisöcsém

Ez a két operettsiker valóságban lázba hozta az egész város közönségét és a négy napos szünet alatt, amikor a társulat Targu-Muresen aratta ugyancsak a két darabban a legnagyobb elismerést és páratlan sikert, ugyanakkor idehaza sem szünet meg az érdeklődés e darabok iránt, amiből fogható még a főszezon kellős közepén sem volt tapasztalható. A színház ennek következtében felváltva játssza a Vikit és az Én és a kisöcsém című operetteket. A Viki szombat este és vasárnap délután hat órákor van a színház műsorán Solymosán Magdával a címszerepben, az Én és a kisöcsém pedig csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn

este kerül színre, a kettős címszerepben Gábor Marával. Mindkét darabban a többi főszerepeket Kovács György, Tóth Elek, Benes, Tompa Béla, Tompa Sándor, Stefanidesz Ily, Hegyi Lili, Jenei János, Bereng Béla, Balázs Samu, Ditrói P. Béla és Thász Aladár játsszák.

Olcso helyáru előadások. Itt a szerelem szombat délután négy órákor, a Nebántsvirág vasárnap délután három órákor Hienz Hellyel és Stefanidesz Ilyvel a két női főszerepben.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA: Csütörtök este 8 $\frac{1}{2}$: Én és a kisöcsém. (A kettős címszerepben Gábor Marával. 8-adsz.)

Péntek este 8 $\frac{1}{2}$: Én és a kisöcsém. (9-szer.) Szombat délután 4: Itt a szerelem. (A nagy-sikerű táncos, dzsessz-operett-első olcso helyáru előadása.)

Szombat este 9: Viki. (Solymosán Magdával a címszerepben, Puskás Béla és cigányzenekarának közreműködésével 5-ödsz.) Vasárnap délután 3: Nebántsvirág. (Stefa-

A „MERA“ autobusvállalat

a t. utazóközönség szíves tudomására hozza, hogy

1935 április 8-tól

kezdődőleg gyorsjáratu autobusközlekedést indít,

vanalközlekedéssel Cernautira

Cluj—Dej—Bisnita—Vatra Dornei között

Indul: Clujról 5 órákor

Erkezik: Dejre 6.40 órákor

Indul: Dejről 6.50 órákor

Erkezik: Bisnitára 8.40 órákor

Indul: Bisnitáról 9 órákor

Erkezik: Vatra Dorneire 11.45-kor

Vonatindulás Vatra Dorneiből 14.33 órákor.

Vonatérkezés Cernautira 20.42 órákor

Indul: Vatra Dorneiről 15 órákor

Erkezik: Bisnitára 17.45 órákor

Indul: Bisnitáról 18 órákor

Erkezik: Dejre 19.50 órákor

Indul: Dejről 20 órákor

Erkezik: Clujra 21.40 órákor

Vonatindulás Cernautiból 8.04 órákor

Vonatérkezés Vatra Dorneire 14.32 órákor

Viteldij

Cluj—Vatra Dornei menet 250 lej, menettér 450 lej, Bisnita—Vatra Dornei menet 125 lej, menettér 225 lej.

Kényelmes utazás

Pontos közlekedés

Férfi divatkalapok

legolcsóbb beszerzési forrása.

Már 100 leitől

kezdve. Minden modern színben és formában.

Weisz Siegfried

„Kalap-Ház“-ban

Cluj, Calea Regele Ferdinand 10. szám. Kérem kirakataimat megtekinteni!!!

nidesz Ilivel a címszerepben, olcso helyárukkal.)

Vasárnap délután 6: Viki. (Solymosán Magdával a címszerepben, Puskás Béla és cigányzenekarának közreműködésével, rendes helyárukkal. 6-ödsz.)

Vasárnap este 9: Én és a kisöcsém. (A kettős címszerepben Gábor Marával. 10-ödsz.)

Hétfő este 8 $\frac{1}{2}$: Én és a kisöcsém. (A kettős címszerepben Gábor Marával. (11-szer.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, április 12: Trubadur. (Arturo Tamberini tenorista, Mario Albanese bariton és Edmondo de Vechi karnagy közreműködésével.)

Vasárnap, április 14: Vig özevgy. (Matiné.) Hétfő, április 15: Rigoletto. (Mario Albanese bariton és Edmondo de Vechi karnagy közreműködésével.)

Husvétli

fűszer és italáru legelőnyösebben

Czinezár

élenél

Cluj, Str. Cipariu 24.

Husvétli savanyu káposzta.

APRÓ

HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legolcsóbb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portódíjat mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mirea iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116 szám.

Csertifikátos chalucnak teljes utiköltségét fizetem. „Mizrachistanó“ jellegre a kiadóba.

Jókarban levő íróasztal, könyv- és ruhaszekrény, valamint két férfiöltöny olcson eladó, Str. Grigorescu 64, I. em., ajtó 4.

Központban, uri családnál, teljes ellátást keresek, lehetőleg külön szobával. Ajánlatokat „Tiszviselő“ jellegre a kiadóba kérek.

Raktáron MAV., Hoffer, Első Magyar cséplők, minden méretben. Herefejtők, traktorok beszerezhetők vagy beszerelhetők Rosenbaum Pál, Reghin.

13 éves, németül és románul beszélő szegény zsidóleány gyermek vagy gyermekek mellé ajánlkozok. Könnyebb házimunkát is végezne szerény díjazásért. Cim: Blumenfeld Salamon Iad, jud. Násáud.

Samesznek lakásért emenne 45 éves, három gyermekes, három nyelvet beszélő, valóságilag képzett zsidóember. Szíves megkeresést Blumenfeld Salamon Iad, jud. Násáud címre kérek.

Egy jól bevezetett, gépekkel felszerelt ipari üzemhez társat keresek 200.000 lej forgótőkével. Cim a kiadóban.

Figyelem! Timisoaraiak! Husvétli ünnepekre szükségletét פסח על kóser fajborokban, valamint szilviumokban a legolcsóbban a „Depot“-ban I. Vacarescu 31, csirkepiac, szerezheti be.

Olcson és izletesen étkezhet ort. kóser éttermekben. Figyelmes és pontos kiszolgálás. Abonoma, Cal. Regele Ferdinand 19. Udvarban balra.

HI

330

villany-v

Com
Piața
Telef

— Április 13-án... szeszitót. Bucurestiben... mentii ülésszakot... ták meg, mégis... rekeresztik a szesz... tobb javaslato... mas parlament... esetben, ha a Skoda... alahelyezési javas... szombator estig, u... ment nyári, rendk... ködésével.)

— Ludendorff bol... tik: Ludendorff k... Hitlerhez szerencse... tetetésért, amelybe... nöm a német nép F... nak, Hitler Adolfna... mból rendezett ün... öröm volt részemre... díszszázadát látom... ből megszerezünk é... jat lobogni a tava... ezt az egész népek... rem az egész német... met, hogy a faji... után a német élet... szőigálhasunk, mert... telme annak a meg... nyomban mutattak.

Dzsemben le... bers

MOS

családi
SÜRGŐ

Cim a k

— Monarchista

dalmi káoszról... A görög forradalm... közhangulat izgat... az ország újabb bo... daris minisztereln... len felsorakozva tá... ta vezetőket és hi... zeloz forradalmi... dött. Hibájául rója... a felkelőkkel sze... mulasztotta a kirá... gyelemben részesit... megtorlás késed... monarchisták száza... a felkelők vezetői... letekkel elégedetl... dolják gyengeségg... batorításával. H... pány folyik. Csak... adta, hogy pártja... ellen győztes Ce... niszter pártjába... vette a harcot a... előre látni, hogy... történések, de... kormányja a köz... állani a monarch... másának. Hogy a... fognak-e a király... ni, erre a kérdés... sem adhat válas... nép rövidesen e... időre fogja megh... kulását s ez — b... természetesen ki... sziget többi orsz... külpolitikájára.

HIREK

330 lei villany-vasaló

Constructio Piața Unirii 32 Telefon: 83

— **Április 13-án berekesztik a parlamenti szessziót.** Bucurestiből jelentik: Bár a parlamenti ülésszakot április 20-ig hosszabbították meg, mégis már szombaton, április 13-án berekesztik a szessziót. Addig az összes fontosabb javaslatokat megszavazza a szorgalmas parlament — írja a Curenul. Abban az esetben, ha a Skoda-ügyben benyújtott vádláthatósági javaslatot nem szavazzák meg szombaton estig, úgy annak vitáját a parlament nyári, rendkívüli ülészakában fogják folytatni. Ebben az ülészakában kerülhet majd megszavazásra a közigazgatási reform és az új büntető törvénykönyv is, mely javaslatokat a szenátus már meg is szavazott.

— **Ludendorff boldogsága.** Berlinből jelentik: Ludendorff köszönő táviratot intézett Hitlerhez szerencsekívánataiért és a megfizetetésért, amelyben részesítette. — **Köszönöm a német nép Führerjének** és kancellárjának, Hitler Adolfnak, a születésnapom alkalmából rendezett ünnepséget. Leirhatatlan öröm volt részemre, annak a hadseregnek egy díszszázadát látom magam előtt, amelyet újból megszerezte és régi ezredemnek zászlóját lobogni a tavaszi szélben. Köszönöm ezt az egész népnek és a hadseregnek. Kérem az egész németeket, segítse törekvéseimet, hogy a faji öntudatra való ébredés után a német élet és hadsereg koncepcióját szolgálhassuk, mert csak ez lehet igazi értelme annak a megbecsülésnek, amelyet irányomban mutattak.

Üzemben levő, géperőre berendezett

MOSÓDA

családi okok miatt **SURGÓSEN ELADÓ**

Cím a kiadóhivatalban

— **Monarchista puccs fenyegeti a forradalmi kószból kimenekült Görögországot.** A görög forradalmat leverték ugyan, de a közhangulat izgatott. Mindenki tudja, hogy az ország újabb bonyodalmak előtt áll. Csaldaris miniszterelnök maga és kormánya ellen felsorakozva találja azokat a monarchista vezetőket és híveket, akiknek élen Venizelosz forradalmi megmozdulása ellen küzdött. Hibájul rójják fel Csaldarisnak, hogy a felkelőkkel szembeni győzelem után elmulasztotta a királypárti körök igényeit figyelembe részesíteni. Venizelosz hívei elleni megtorlás késedelmeskedő és erőtlén. A monarchisták százzsámra küldenek a halálba a felkelők vezetőit s a perekben hozott ítéletekkel elégedetlenkednek, a kormány valószínűleg gyengességgel s a forradalmi elemek bátorításával. Heves kormányellenes kampány folyik. Csaldaris erre azt a választ adta, hogy pártját beolvastotta a felkelők ellen győztes Condylis marsall, hadügyminiszter pártjába s a két kormányférfi felvette a harcot a monarchistákkal. Nehéz előre látni, hogy mi lesz, mert meglepetések történhetnek, de valószínű, hogy Csaldarisz kormánya a közelgő választásokig ellent tud állani a monarchisták egyre erősödő nyomásának. Hogy aztán a választásokból nem fognak-e a királyság hívei győztesen kikerülni, erre a kérdésre ma még egyelőre senki sem adhat választ. Egy bizonyos: a görög nép rövidesen elkövetkező döntése hosszú időre fogja meghatározni saját sorsának alakulását s ez — bármily legyen is a döntés — természetesen kihatással lesz a Balkán-félsziget többi országainak jövőben követendő külpolitikájára.

— **Vér-, bőr- és idegbajosok** igranak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomorbélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja. Az orvosi tudomány legjelesebb képviselői már régóta hangoztatják, hogy a Ferenc József víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve.

— **Utazási kedvezmények Magyarországon, Ausztriában, Csehszlovákiában és Németországban.** A Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványai Magyarországon úgy az oda- mint a visszautazásnál külön-külön 50%, Ausztriában 25-33% vasúti kedvezményre jogosítanak. A Wien-Budapesti autóbusszon 35% kedvezmény vehető igénybe. A csehszlovák vasutak összes vonalain a vasárigazolványok tulajdonosai úgy az oda- mint a visszautazásnál 33% kedvezményben részesülnek. A német vasutakon a kedvezmény 25%. — A vásárigazolvány alapján Magyarországra vízum nélkül lehet beutazni (általagos vízum P. 250), Ausztriában nincs szükség átutazó vízumra. — Budapestről az utazás a kedvezmény igénybevételével bármely irányban folytatható. Atutazók Ausztriában és Csehszlovákiában csak egyirányú utazás igénybe vehetik a kedvezményt s más útvonalon is visszautazhatnak.

— **Jámor Ferenc elhalása a Sálom Klubban.** Jámor Ferenc, az Uj Kelet főszerkesztőjének múlt hét péntek estére hirtetett elhalása, technikai okok miatt tolvaj hó 14-ikére, vasnap este 9 órára halasztódott, az előadás, melynek címe: „A zsidó nép produktívizációs kísérletei”, az erdélyi Zsidó Diáksegélyező központi kultur-bizottságának kultur-programja keretében, a Sálom Klub helyiségében (Str. E. Filipescu 6.) lesz megtartva és arra ezúton hívja meg (Luj város zsidó társadalmát a Diáksegélyező vezetősége.

— **Véres harcok voltak Spanyolországban fasiszták és antifasiszták között.** Madridból jelentik: Arljóban fasiszták és antifasiszták között harc folyt. Két szocialista halálos sebet kapott, kettőt életveszélyes állapotban szállítottak kórházba. Egy fasiszta is élet-halál között lebeg. A karhatalom letartóztatásokat eszközölt.

— **A szovjet nem akar beutazási engedélyt adni a Csehszlovákiában élő osztrák emigránsoknak.** Párizsból jelentik: Több lap azt az értesülése közli, hogy a szovjet nem akar beutazási engedélyt adni Csehszlovákiában élő több osztrák emigránsnak, akik szovjet-területre akartak utazni telepedés végett. Az elhatározás oka állítólag az, hogy Charlow melletti táborukban a menekült osztrák emigránsok feláztak s zendülésükkel sok bajt okoztak.

— **Merénylet készült Roosevelt ellen?** New-yorkból jelentik: Roosevelt vonata, amelyen az elnök Newyork felé volt utban, hogy résztvegyen unokafivére temetésén, ellőtt egy üres gépkocsit, amelyet a pályatesten gazdátlanul hagytak. A rendőrség ebben az elnök elleni merényletet szimatolt. A new-yorki pályaudvart az elnök érkezésekor ezer egyenruhás és titkosrendőr lepte el.

— **Rövid hírek mindenünnen.** A lipcei legfelsőbb bíróság elutasította Brigitte Heim színésznő felelősségét. A filmszínésznőnek le kell ülnie kéthónapos ítéletét, amelyre azért ítélték, mert a múlt esztendőben autójával ellőtt egy asszonyt. — A holland kormány Utrechtben internálótábor létesített, ahová külföldi államellenes menekülteket szállítanak. Az első két fogoly két német kommunista. — A budapesti meteorológiai intézet prognózisa szerint állandó hőmérséklet-emelkedés várható. — Az angliai német-angol kultúregyesület néhány napja feloszlott. — Tegnap Sztabulban és a Márvány-tenger partvidékén földrengést észleltek. — Tegnap folyt le Berlinben Göring porosz miniszterelnök esküvője. A főbb utvonalakon, ahol az esküvői menet haladt, rohamosztagosok és Hitlerifjalk állottak sorfalat. — A szlavonai Mitrovicában sziklaomlás lesodort helyéről egy lakóházat. A szerencsétlenségénél négy személy életét veszítette.

Lumbago (Hexenschuss) az ágyhoz szegezte

Heteken keresztül alig tudott mozogni és most Kruschennek köszönheti gyógyulását

Egy férfi, aki lumbagóban (Hexenschuss) gyakran szenvedett, a közmondás szerint járt el: Ha valaki valami jót tud, mondja el barátainak okulására is. A következő levelet írja: „Heteken keresztül szenvedtem lumbagóban (Hexenschuss) és alig tudtam az ágyban mozogni. Kezeltettem magam, de a kezelés nem igen használt. Egyszer egy barátom így szolt hozzám: „Miért nem szedsz Kruschensót? Szedd minden reggel és megszabadulsz a rettenetes hátfájásoktól.” Megfogadtam a tanácsát, eddig már teljes üveget szedtem és hála a Kruschensónak, újra dolgozni tudok. Természetesen elmondom tapasztalataimat barátaimnak is. Kruschensót sohasem fog többé házamból hiányozni. C. B.”

Miért tünnek el a lumbago-, fej- és reumatikus fájdalmak a Kruschensótól éppen olyan gyorsan, mint az emésztési zavarok? Mi a Kruschensó sikereinek a titka az ezen betegségek ellen vívott harcban? A titok könnyen megoldható. Ott található az üvegen levő analízisen, orvosok és laikusok számára egyaránt könnyen érthetően. Hat

különböző természetes ásványi só tökéletes összetétele, ez a titok nyitja. Ugyanazok a sók ezek, mint amelyeket a természet az Ön egészsége érdekében megkövetel. E sók mindegyikének megvan a maga specifikus hatása. Ahol az egyik nem használ, oda behatol a másik. Gyomor, máj, vese, emésztési szervek teljes működésbe és tevékenységbe kezdenek ösztönzésükre.

A Kruschensót több, mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerésztárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

— **Még tizenhat mandátum sorsa felett nincs döntés Magyarországon.** Budapestről jelentik: Még tizenhat mandátum sorsa felett nem történt döntés. A nemzeti egység pártjának van 165, a független kisgazdapártjának 24, a keresztény ellenzéknek 11 mandátuma. Van ezenkívül 11 pártönkívüli, 8 szocialdemokrata, 4 reformnemzedékhez tartozó, 2 nemzeti szocialista, 1 legitimista és egy nemzeti agrárpárti képviselő.

— **Nem lesz joga az amerikai elnöknek az általános hadkötelezettség proklamálásához.** Washingtonból jelentik: A képviselőház 205 szavazattal 183 ellenében elvetette azt a javaslatot, amely az Egyesült Államok elnökének megadja azt a jogot, hogy háború esetén az általános hadkötelezettséget proklamálja.

— **Értesítés.** Értesítjük az érdeklődőket, hogy a Bézs Jákov iskolába a beiratkozások Iparon papírúlet, Reg. Ferd. 34, E. Rosenzweig, Regina Maria, Blánaria Bixenspanner, Reg. Ferd. 3 és Tricotage, Str. Paris 38. eszközölhetők.

Ma csütörtökön a **Royal Mozgóban** Délután 3-5-7 és 9 orakor
Különleges nagy premier!

Meghalok érted

Főszerepben: **Frederich March, Miriam Hopkins, és George Raft** e 3 közismert nagy színész biztosítja a film sikerét.

Következő világlágerünk: **BENGALI** című monumentális film.

— **Javul a falvak közoktatási helyzete.** 1933 év végén a clujmegyei állami iskolák száma 251 volt, 526 tanítóval. Óvoda összesen 17 működött, 22 óvónővel. Az elmúlt év folyamán az elemi iskolák számát 266-ra, a tanszemélyzet létszámát pedig 610-re emelte. Az óvodák számát is emelték eggyel s még három új óvónői állást létesítettek. Míg 1933-ban csak 50 iskola mellett működtek ismétlő osztályok, addig 1934-ben számuk 165-re emelkedett. A tanfelügyelői jelentés szerint az iskolák látogatása terén is lényeges javulás észlelhető. Az elmúlt év folyamán a tanulók 70-80 százaléka látogatta rendszeresen az iskolákat, szemben a megelőző évek 50 százalékos arányával. A közoktatási miniszter az elmúlt évben a megye területén kézimunka- és mezőgazdasági központokat létesített iskolásfiúk és leányok számára. Asztalosműhelyeket állítottak fel Bontidan, Hidan, Huedinon, Mociun és Sarmason, háztartási műhelyt négy cluji elemi iskolánál, valamint a huedini és sarmasi iskolák mellett. Mezőgazdasági központot Bontidan, Cojocnan, Gilaun, Hidan, Mociun és Sarmason szerveztek.

— **Az amerikai Atlanti-partvidéket orkán söpörte végig.** Párizsból jelentik: Newyorki jelentések szerint az Atlanti partvidéket 120 kilométer sebességgel haladó orkán söpörte végig, amelynek nyomában sok helyütt szökőár lépett fel. Számos lakóház súlyosan megrongálódott. A halálos áldozatok száma az első jelentések szerint husz.

— **Ma este tartják meg a Goldmark zsidó zeneegyesület második nagy hangversenyét.** Az elővételből itélve zsufolt ház fog ma este tapsolni filharmonikusaink hangversenyén. A Goldmark zeneegyesület első nagyszerű hangversenye után érthető az a felfokozott érdeklődés, amely ennek a kitünő képességű szimfónikus zenekarnak második szereplését megelőzi. A hangverseny pont este 9 órakor veszi kezdetét Boskovits Sándor szakavatott vezényletével a következő műsorral: 1. Mendelsohn: Hebridák nyitánya. 2. Beethoven: Es dur zongorahangverseny. Előadja P. Hevesi Piroška, kísérő a szimfónikus zenekar. 3. Haydn: „Die Uhr” szimfóniája négy tételben. A hangversenyt a katolikus gimnázium e célra átalakított dísztermében tartják meg és a rendezőség ezton kéri fel a közönséget a pontos megjelenésre, miután a koncert kezdetekor a nézőtérre vezető ajtókat lezárják és az esetleges későjövők csakis a nagy szünetben juthatnak a terembe. Jegyek korlátolt számban még kaphatók a mai nap folyamán a Kohn gyógyszerésztárban, (Piata Unirii No. 9. Telefon 11-38.) és a Lepage könyvkereskedésben, Piata Uniri 20. (Telefon 4-38), valamint este a pénztárnál.

40 ÉV OTA

Dr. GRÜNWARD SANATORIUMA

Sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti osztályokkal, mérsékelt és általános árkon.

Legmodernebbül berendezett Röntgen- és vegyi laboratóriumok.

Belgyógyász-diagnosztikai és diétás osztály. Szabad orvosválasztás. — Klinikai osztály napi 8 pengő.

Rádium-kezelés

Budapest, Viima Királyné-ut 11-15 Telefon J. 462-59.

